

Т. В. Міцан
кандидат історичних наук

Національна бібліотека України
імені В.І. Вернадського

м. Київ

**ДОКУМЕНТИ ЗАСВІДЧУВАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ
З ДІЛОВОДНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ КИЄВО-
МОГИЛЯНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ
ІНСТИТУТУ РУКОПISУ НАЦІОНАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО)**

Документальна спадщина Києво-Могилянської академії (далі – КМА) – комплексне культурно-історичне явище та непересічне інформаційне джерело з історії КМА від її заснування до поступової трансформації в російський духовний заклад. Документи, що лягли в основу багатьох наукових досліджень, є унікальними об'єктами студій не лише істориків, а й джерело- та документознавців.

У даній публікації представлені такі види діловодної (справочинної) документації XVIII ст., як атестати, свідоцтва та паспорти студентів і викладачів КМА, що зберігаються в фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського (далі – ІР НБУВ).

Необхідно зазначити, що у XVIII ст. поняття “атестат” та “свідоцтво” були досить полісемічними. Проведений джерелознавчий аналіз показав, що документи одного виду мають різне змістове наповнення. Так, поняття **атестат** (від лат. *attestor* – підтверджую, посвідчую) може використовуватися і стосовно свідоцтва про закінчення навчального закладу, і як службова характеристика, що видавалася в 40–70-і роки XVIII ст. за вимогою, наприклад, у зв'язку з переходом на службу з однієї установи до іншої. Водночас моносемічні документи про прийняття присяги на вірність російським імператорам в одному випадку називаються атестатами, в іншому –

свідоцтвами. Як правило, крім назви, формуляр атестата містив вказівку на адресанта, який видавав документ, і дані про адресата: зазначалися посада, ім'я та прізвище, перелік службових заслуг із відзначенням моральних якостей¹. **Свідоцтво, паспорт** – факультативні назви офіційних документів засвідчувального характеру, які підтверджують, засвідчують який-небудь факт або містять відомості про певну особу².

У результаті проведеного джерелознавчого дослідження було виявлено корпус документів, який умовно поділений на:

- а) атестати та свідоцтва:
 - про закінчення повного курсу навчання студентів КМА,
 - про присягу студентів КМА на вірність російським самодержавцям,
 - про службу вихованців КМА на посадах у державних установах,
 - про присягу та про навчання студентів КМА;
- б) паспорти, що засвідчують особу, яка слідує на визначене місце призначення.

Документів зазначеного виду збереглося небагато – трохи більше 100 од. зб., переважно у копіях. Тому ми вважаємо за необхідне залучити до наукового обігу неопубліковані оригінальні документи засвідчувального характеру з неординарним змістовим наповненням.

Публікація документів виконується за дотриманням таких принципів:

- документ супроводжується заголовком, який складається з дати та короткого опису змісту із зазначенням різновиду джерела;
- документи, писані російською мовою, передаються згідно з нормами сучасної орфографії та правопису: літери “є” та “ё” замінені на “е”, “ѡ” – “о”, “ѣ” і “ѧ” – “я”, “Ѹ” – “у”, “Ѻ” – “ж”, “Ѵ” – “щ”, “Ѷ” – “кс”, “Ѹ” – “и”;
- виносні літери, паєрки розшифровуються – “Ъ”, “ь”, “Й”, лігатури вносяться в рядок і виділяються курсивом;
- м'який та твердий знаки передаються згідно з їх розташуванням у першоджерелі;
- закінчення у відмінку, що додаються до чисел у верхньому регістрі, вносяться в рядок і виділяються курсивом через дефіс;
- використання великої та малої літер і розділових знаків, поділ на абзаци здійснюється згідно з нормами сучасної орфографії та правопису;

– усі особливості написання текстів – дописки, правки – позначаються “*”, пояснення подаються в кінці тексту.

I.1. Агестати та свідоцтва про закінчення повного курсу навчання студентів КМА

1755 р., жовтня 28. – Агестат про закінчення навчання студента Київської академії Григорія Віленського

Объявитель сего, Киевской Академии ученикъ философии, Григорий Веленский, что касается до учения его *отъ* аналогии по риторике, которой онъ слушалъ чрезъ три года, такъ успелъ по своему къ наукамъ рачительству и данной ему *отъ* бога способности, что обучаясь въ аналогии, инфиме, грамматике и синтаксисе: показалъ себе довольно латинский языкъ знающимъ; въ пиитике: сладкимъ и искуснымъ стихотворцемъ, въ риторике: преизряднымъ краснословомъ. Что же до содержания себе: былъ онъ обрасцемъ прочиимъ, какъ то благородно, чинно, честно и свято поступать должно. Почему можно лехко заключить, что онъ какъ богу, какъ своему ГОСУДАРЮ, такъ и ближнему служить будетъ въ состоянии.

И того ради ему, Григорию Веленскому, данъ сей съ Академии Киевской, при обикновенной академийской печати, аттестатъ 1755 года октября 28 дня.

Академии Киевской префектъ иеромонах Давидъ Нащинский.

Оригінал. Збереглися залишки воскової печатки зеленого кольору під овальною кустодією.

IP НБУВ, ф. 301 (КДА), 690 л, арк. 191–192.

1797 р., листопада 10.– Агестат про закінчення навчання студента Київської академії Антонія Лакерди

Объявитель сего, Академии Киевской студентъ философии, житель города Киева, купца Филиппа Лакерды сынъ, Антоний Лакерда съ 1789-го года, проходя учебные съ нижнихъ классовъ въ Киевской академии на латинскомъ языке предметы, обучался чрезъ два года и философии съ успехомъ препохвальнымъ, при томъ чистой и смешенной математики, истории и географии, такъ же и начаткамъ немецкаго языка. Въ бытность же свою при Академии велъ себя честно и добропорядочно.

Въ чемъ ему, Антонию Лакерде, изъ оной Академіи сей АТТЕСТАТЬ, за подписаніемъ и приложеніемъ академической печати, данъ 1797-го года ноября 10 дня.

Академии ректоръ Киево-Михайловсого монастыря архимандритъ Феофилактъ

Киево-Выдубицкий игумень и Академии вице-ректоръ Афанасій Академии префектъ и философии учитель иеромонахъ Иннокентій

Академии писарь, студентъ богословии Григорій Бозинскій

Оригінал. Збереглася частина сургучної печатки червоного кольору, в правому нижньому куті.

ІР НБУВ, ф. 301 (КДА), 614 п.

**1802 р., листопада 5. – Атестат (свідоцтво) про навчання
в Київській академії Стефана Кошаревського**

СВИДЕТЕЛЬСТВО

По указу ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА, изъ Киевской духовной дикастерии, обучавшемуся въ Киевской академии Стефану Кошаровскому въ томъ, что сего ноября 3 дня поданнымъ въ сию дикастерію Московскаго мушкатерскаго полку лекарь Афанасій Кошаровскій, прошениемъ, прилагая въ подлиннике верующее письмо, къ нему, лекарю Кошаровскому, отъ прописанного брата его, Кошаровскаго, октября от 2 сего года присланное, изъясняющее, что данный ему изъ здешней дикастеріи о его учении, поведении и увольнении изъ епархии аттестатъ нечаянно имъ, Стефаномъ Кошаровскимъ, утерянъ. И справочную копию прозбы, подаванной имъ, Степаном, сего года сентября 30 дня въ Санкт-Петербургскую управу благочинія объ отыскании такова потеряннаго аттестата, просилъ на место онаго выдать другой писменный видъ, а какъ по справке въ дикастеріи съ деломъ оказалось, что упоминаемому Кошаровскому сего года мая 8 дня подъ №: 1875-м, за подписомъ Академии Киевской ректора Киево-Николаевскаго архимандрита и Кавалера Феофилакта, за скрепою секретаря Павла Королева, и за справкою повытчика Матвея Мазюкевича, аттестатъ данъ следующего содержания:

Аттестатъ

По указу ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА изъ Свя-

тейшаго Правительствующаго Синода, къ Синодальному члену Высокопреосвященнейшему* Гавриилу митрополиту Киевскому и Галицькому, Киево-Печерския лавры Священноархимандриту и ордена Святаго Апостола Андрея Первозваннаго Кавалеру. Сего года марта отъ 17 на представление его высокопреосвященства состоявшемуся, а его высокопреосвященствомъ апреля 4 числь полученному, изъ Киевской духовной дикастерии данъ сей Аттестать, при указной печати Киевской Академии, студенту философии епархии Киевской, Звенигородскаго уезда, села Боярки, Николаевской церкви священника Александра Кошаровскаго сыну Стефану Кошаровскому въ томъ, что онъ Стефанъ* Кошаровский вступилъ для продолжения наукъ въ ту Академию 1795 года и обучался доселе грамматике, поэзии, риторыке и съ 1-го сентября 1801 года философии, притомъ вышнему красноречию, польскому языку, истории, географии, арифметике и вышшей чистой математике съ успехомъ, по засвидетельствованию Киевскаго академическаго правления препохвальнымъ и поведениемъ честнымъ, ныне же сходственно его Стефана прошению, и на основании вышеупомянутаго указа, отъ учения въ оной Академии и изъ ведомства духовнаго къ определению по желанию его въ штатскую службу уволенъ съ темъ, чтобы то место куда онъ, Кошаровский, определенъ будетъ, уведомило объ ономъ здешнюю дикастерию.

Отъ роду – ему Кошаровскому 19 летъ, холостъ. Дела до него никакие не касались и въ штрафахъ онъ не бывалъ.

Для того – въ здешней дикастерии ОПРЕДЕЛЕНО: о вышепрописанномъ на имя бывшаго студента Стефана Кошаровскаго дать и дано сие при казенной печати свидетельство 1802 года ноября 5 дня.

Киево-Братский архимандритъ и богословии учитель Ириней
Протоиерей и Кавалеръ Димитрій Сигиревичъ
Кафедрального Собора ключарь протоиерей Павелъ Алышевский
Протоиерей Иоаннъ Сулима

Секретарь Павелъ Королевъ
Повытчикъ Матвей Мазюкевичъ

Оригінал. Збереглася кругла сургучна печатка червоного кольору.
ІР НБУВ, ф. 301 (КДА), 755 Л, арк. 3–5.

* Написано над рядком.

**I.2. Агестати та свідоцтва
про службу вихованців КМА на посадах в установах**

1765 р., жовтня 4. – Агестат про службу військового канцеляриста Григорія Віленського, виданий в зв'язку з переведенням його на службу до іншої установи

По указу ЕЯ ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА САМО-ДЕРЖИЦЫ ВСЕРОССИЙСКОЙ зъ войскового Генерального суда войсковому канцеляристе, Григорию Веленскому, данъ сей аттестатъ. Для того пришлого де *сентября 28д онъ*, войсковый канцеляристъ, Григорий Веленский поданнымъ въ Генеральный судъ доношениемъ представилъ, въ минувшомъ де “758” году при ордеры бывшой генеральной канцелярии прислано его въ судъ Генеральный къ деламъ, при которихъ де находясь онъ, Веленский, чрезъ восемь летъ разниѣ по инстукциямъ оногo суда Генерального исправлялъ коммисии безподозрительно и во всемъ, что къ должности его касалось былъ исправенъ нне же де онъ при суде Генеральномъ более бытъ не жаелаетъ, а намеренъ искать другого звания, и просилъ о выдачи за ту его службу аттестата.

А по справки въ суде Генеральномъ явилось, яко онъ Веленский прошлаго “1758” году марта 19д зъ бывшей Генеральной канцелярии къ деламъ при ордере в судъ Генеральный присланъ, и съ того года по “765” годъ находясь онъ * у дель всякие поручаемие ему дела и коммисии исправлялъ добропорядочно, въ *штрафах* же и въ подозриниях не бывалъ: для того

По указу ЕЯ ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА и по определению Генерального войскового суда о вышеписанной его Веленского верной и безпорочной въ суде Генеральномъ службе и добропорядочных поступках, для достоверного о томъ где надлежитъ засведетельствования, зъ Генерального войскового суда сей аттестатъ ему, войсковому канцеляристе, Григорию Веленскому данъ “1765” года октября 4д.

Генеральный судия Илия Жур[]
Генеральный судия Александеръ Дубинский

Оригінал. Збереглися залишки воскової печатки зеленого кольору.
ІР НБУВ, ф. 301 (КДА), 690 л, арк. 195.

* Підкреслено, в дужках.

**1788 р., квітня 5. – Свідоцтво про службу
Даміана Полянського на посаді викладача єврейської мови
в Києво-Могилянській академії**

Въ Киевскую духовную дикастерію
отъ Киевской Академии

Свидетельство

По требованію изъ оной дикастеріи свиденія объ учителе еврейскаго языка и средняго класса латинской грамматики Дамиане Полянскомъ, въ сей Академии справка чинена, изъ которой явствуесть, что онъ началъ обучать еврейскому языку съ 1784, а латинской грамматике съ 1785 годовъ, чему и ныне обучаетъ прилежно и рачительно, ведетъ себя честно.

О чемъ Киевской духовной дикастеріи свидетельствуетъ “1788” года апреля 5 дня

Академии Киевския ректоръ Киево-Печерский архимандритъ Варлаамъ

Академии Киевския префектъ игумень Димитрій

Оригінал.

ІР НБУВ, ф. 301 (КДА), 751 л, № 54, арк. 4.

**І.3. Атестати, свідоцтва, клятвенні обіцянки про присягу
студентів КМА на вірність російським самодержцям**

**1750 р., травня 30. – Атестат про присягу учня класу піітики
Федора Смилянського, виданий префектом Київської академії
Георгієм Кониським**

Объявитель сего, бывший въ Академии Киевской школы пиітики ученикъ, Феодоръ Смилянскій, въ прошломъ 1741 годе декабря 10 дня на верность ЕЯ ИМПЕРАТОРСКОМУ ВЕЛИЧЕСТВУ ВЕЛИКОЙ ГОСУДАРЫНЕ ИМПЕРАТРИЦЕ ЕЛИСАВЕТЪ ПЕТРОВНЕ САМОДЕРЖИЦЕ ВСЕРОССИЙСКОЙ, да въ 1744 годе ноября 28 дня определенному въ ЕЯ ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА наследнику ВСЕРОССИЙСКАГО ИМПЕРАТОРСКАГО престола ЕГО ИМПЕРАТОРСКОМУ ВЫСОЧЕСТВУ БЛАГОВЕРНОМУ ГОСУДАРЮ ВЕЛИКОМУ КНЯЗЮ ПЕТРУ ФЕОДОРОВИЧУ въ Киево-Брацкомъ училищномъ Богоявленный

Господнихъ монастыре присягаль, и на присяжныхъ листахъ свое-
ручно подписался.

Чего для ему, Феодору Смилянскому, сей, при обыкновенной
печати зъ Академии Киевской, аттестать данъ 1750 году мая 30 дня.

Академии Киевския префектъ иеромонахъ Георгий Кониский.

Оригінал. Збереглися залишки воскової печатки темно-зеленого
кольору під овальною кустодіє .

ІР НБУВ, ф. 160, од. зб. 2966.

**1762 р., липня 20. – Свідोцтво про присягу студента Київської
академії Стефана Кошаровського**

З сотенной Янпольской канцелярии

Свидетельство

Студентъ Академии Киевской, ученикъ школы философии, Стефанъ
Кошаровский въ Янполе в соборной Преображенской церкви на вер-
ность ЕЯ ИМПЕРАТОРСКОМУ ВЕЛИЧЕСТВУ ВЕЛИКОЙ
ГОСУДАРЫНЕ ИМПЕРАТРИЦЫ ЕКАТЕРИНИ АЛЕКСЕВНЕ
САМОДЕРЖИЦЫ ВСЕРОССИЙСКОЙ и наследнику ВСЕРОС-
СИЙСКАГО ПРЕСТОЛА ЕЯ ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА
любезнейшему сину ГОСУДАРЮ ЦЕСАРЕВИЧУ И ВЕЛИКОМУ
КНЯЗЮ ПАВЛУ ПЕТРОВИЧУ къ присяге наместникомъ янполь-
скимъ Иоанномъ Зубковскимъ въ присутствии моемъ приводимъ.

В чемъ ему и сие свидетельство при печати сотенной дано
1762 года июля 20 дня.

Сотникъ янполский Григорий Жовтобруховъ

Оригінал.

ІР НБУВ, ф. 160, № 588, арк. 3.

**1780 р., липня 16. – Клятвенна обіцянка на вірність
російському престолу Єлиферія Пигулевського**

КЛЯТВЕННОЕ ОБЕЩАНИЕ

Язъ, нижеименованный, обещаюся и кленуся всемогущимъ
Богомъ предъ Святымъ Его Евангелиемъ въ томъ, что хочу и долженъ
ЕЯ ИМПЕРАТОРСКОМУ ВЕЛИЧЕСТВУ, моей всемилостивейшей
Великой Государыне Императрице ЕКАТЕРИНЕ АЛЕКСЕЕВНЕ
Самодержице Всероссийской, и ЕЯ ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИ-
ЧЕСТВА любезнейшему сину Государю Цесаревичу и Великому

Князю ПАВЛУ ПЕТРОВИЧУ, законному Всероссийскаго Престола наследнику, верно и нелицемерно служить и во всемъ повиноваться, не щадя живота своего до последней капли крови, въ чемъ Господь Богъ мне душевно и телесно да поможетъ. Въ заключении сей моей клятвы целую слова и крестъ Спасителя моего, аминь.

У сей присяге былъ польской уроженецъ Елиферий Пигулевской, а вместо ево по ево прошению канцелярской сынъ Иванъ Мачихинъ подписался

1780 года июля 16 дня вишеписанного польского уроженца къ присяги приводилъ въ Феодосиевской церкви иерей Арсений Кри[ни]цкий.

При приводе къ присяге былъ Киевской Губернской Канцелярии подканцеляристъ Никита Антоновъ.

Оригінал. Друк з рукописним текстом.
ІР НБУВ, ф. 160, од. зб. 316, арк. 15.

**1810 р., вересня 29. – Свідоцтво про присягу на вірність
російському престолу викладача Києво-Могилянської академії
Петра Грекова**

СВИДЕТЕЛЬСТВО

Въ сходство ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА изъ Киевскаго губернскаго правления указа*, повелевающаго, по желание виехавшаго изъ Галиции Петра Грекова, желающаго оставаться навсегда въ России, привести** на верность подданства къ присяге и снабдить свидетельствомъ.

Дано сие оному Петру Грекову, въ томъ, что на верность всероссийскому Престолу мною къ присяге 20 марта сего года приведенъ, и въ число доказывающихъ дворянства по киевскому повету внесень.

Въ удостоверение чего за подписомъ и съ приложениемъ печати свидетельствую сентября 29 дня 1810 года.

Marszałek Powiatu Kijowskiego Onufry Holdumi[n]ski

Оригінал. Збереглися залишки сургучної печатки червоного кольору.
ІР НБУВ, ф. 301(КДА), 751 л, № 168, арк. 6.

* Написано над рядком.

** Слово написано два рази.

I.4. Агестати про присягу та про навчання в Київській академії

1754 р., жовтня 5. – Агестат учня Київської академії Микити Данилевського

Объявитель сего, Академии Киевской слышатель священника богословии, Никита Данилевский, въ прошломъ 1741-мъ декабря 10д на верность службы ЕЯ ИМПЕРАТОРСКОМУ ВЕЛИЧЕСТВУ ВЕЛИКОЙ ГОСУДАРЫНЕ ИМПЕРАТРИЦЕ ЕЛИСАВЕТЕ ПЕТРОВНЕ САМОДЕРЖИЦЕ ВСЕРОССИЙСКОЙ, такожъ и въ 1742 годахъ ноябра 28д определенному отъ ЕЯ ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА ВСЕРОССИЙСКАГО ИМПЕРАТОРСКАГО ПРЕСТОЛА НАСЛЕДНИКУ ЕГО ИМПЕРАТОРСКОМУ ВЫСОЧЕСТВУ БЛАГОВЕРНОМУ ГОСУДАРЮ ВЕЛИКОМУ КНЯЗЮ ПЕТРУ ФЕОДОРОВИЧУ въ Киево-Братско-училищной Бгоявления ГПдня церкви къ указнимъ присягамъ приводимъ былъ и на присяжныхъ листахъ своеручно подписался. Въ оной же Академии отъ аналогии по богословию находясь, какъ въ другихъ школахъ, такъ и въ оной богословии, чрезъ три года учение свое проводилъ благопоспешно и при томъ честно, постоянно и безъ всякого подозрительства обиходился.

И того для ему, Данилевському, сей зъ Академии Киевской при обикновеной академийской печати АТТЕСТАТЪ данъ 1754 года октября 5 дня.

Киевской Академии ректоръ богословии учитель архимандритъ Георгій

Академии Киевской префектъ иеромонахъ Давидъ Нащинский

Оригінал Збереглися залишки воскової печатки темно-зеленого кольору під овальною кустодією між двома аркушами.

ІР НБУВ, ф. 160, од. зб. 835, арк. 242.

1760 р., жовтня 12. – Агестат, виданий префектом Київської академії Самуїлом Миславським студенту Академії, слухачу класу філософії Павлу Коропчевському

Оказатель сего, Академии Киевской студентъ, слышатель философии, Павелъ Коропчевский въ прошломъ 1754-м году мая “8”д въ верности службы ЕЯ ИМПЕРАТОРСКОМУ ВЕЛИЧЕСТВУ ВЕЛИКОЙ ГОСУДАРЫНЕ ИМПЕРАТРИЦЕ ЕЛИСАВЕТЕ ПЕТ-

РОВНЕ САМОДЕРЖИЦЕ ВСЕРОССИЙСКОЙ, такожъ и определенному *отъ* ЕЯ ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА ВСЕРОССИЙСКАГО ИМПЕРАТОРСКАГО ПРЕСТОЛА наследнику ЕГО ИМПЕРАТОРСКОМУ ВЫСОЧЕСТВУ БЛАГОВЕРНОМУ ГОСУДАРЮ ВЕЛИКОМУ КНЯЗЮ ПЕТРУ ФЕОДОРОВИЧУ къ указнымъ присягамъ въ Киево-Печерской крепости, въ церкви Преподобного Феодосия приведенъ, и на присяжных листахъ подписался. Въ бытность же свою онъ, Коропчевский, при той Академии, какъ въ нижших классах латинского языка обучался, такъ и въ философии чрезъ единъ годъ, прилежно и благоуспешно, а вель себе такъ, какъ честному и добропорядочному ученику принадлежало.

Въ чемъ ему, Коропчевскому, и сей въ той Академии данъ аттестатъ 1760 года октября “12”д.

Академии Киевской префектъ и священной богословии учитель иеромонахъ Самуиль Миславский.

Оригінал. Збереглися залишки воскової печатки зеленого кольору із зображенням корпусу Академії, під круглою кустодією.

ІР НБУВ, ф. 135, од. зб. 213.

II. Перепустки, паспорти, що засвідчують особу, яка слідує на визначене місце призначення

1766 р., серпня 25. – Паспорт-перепустка мешканців містечка Городні Єрофея Тарасевича та Миколи Остапова, які направляються на навчання до Київської академії

По указу ЕЯ ВЕЛИЧЕСТВА ГОСУДАРЫНИ ЕКАТЕРИНЫ АЛЕКСЕЕВНЫ САМОДЕРЖИЦЫ ВСЕРОССИЙСКОЙ, и прочая, и прочая,

Объявители сего, Малороссийского Чернеговского полку сотни Городницкой, житель местечка Городне, Ерофей Тарасевич и Николай Остаповъ, пешо следуютъ въ городъ Киевъ для обучения тамо латинского диалекта, которимъ следующимъ до города Киева везде на заставахъ и караулахъ *объ* свободномъ пропуске соблаговолено учинить по ЕЯ ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА указамъ. Во *верность* чего и сей имъ, Тарасевичу з вишписаннымъ товаришемъ, зъ благополучного местечка Городне *отъ* сотенного городницкого правления пашепортъ, за подписомъ и печатю сотенною городницкою, данъ въ Городне “1766” году августа 25 дня.

Атаманъ Сотенний Городницкий Димитрий []
 Писаръ Сотенний Городницкий Даниль Скляреевский
 Исауль Сотенний Городницкий Иванъ Пехаевский
 Канцеляристъ Сотенний Акимъ Лаво[]

Оригінал. Збереглася воскова печатка Сотні Городницької червоного кольору під овальною кустодією.

ІР НБУВ, ф. 160, од. зб. 588, арк. 4.

**1784 р., січня 3. – Паспорт, виданий Кассіану Лехницькому,
 для повернення з Санкт-Петербурга до Києва**

ПО УКАЗУ ЕЯ ВЕЛИЧЕСТВА ГОСУДАРЫНИ ИМПЕРА-
 ТРИЦЫ ЕКАТЕРИНЫ АЛЕКСЕЕВНЫ САМОДЕРЖИЦЫ ВСЕ-
 РОССИЙСКИЯ

и прочая, и прочая, и прочая

Находившейся въ минувшемъ “1783” году въ Санкт-Петербурге по силе имянного ЕЯ ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА ВЫСОЧАЙШАГО указа, для проповеди слова Божия и священнослужения, Киевской епархии Киево-Братскаго училищнаго монастыря архимандритъ Кассианъ, по окончаніи своей чреды отъ Святейшаго Правительствующаго Синода отъпущень во оную епархию обратно съ темъ, чтобъ первее явился епархиальному своему архиерею, синодальному члену преосвященному Самуилу, митрополиту Киевскому и Галицкому.

ТОГО РАДИ на заставахъ команду имеющимъ, о свободномъ онаго архимандрита съ будущими при немъ изъ Санкт-Петербурга до города Києва пропуске, чинить по ЕЯ ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА УКАЗАМЪ. Данъ въ Санкт-Петербурге генваря 3 дня “1784”-го года

Обер-секретарь Аполлонъ Наумовъ
 У сего пашпорта ЕЯ Секретарь Петр Варьпаевъ
 ИМПЕРАТОРСКАГО Регистраторъ Акимъ Ци[т]овский
 ВЕЛИЧЕСТВА
 синодальная печать

Оригінал. Збереглася кругла сургучна печатка червоного кольору.
 ІР НБУВ, ф. 301 (КДА), 751 л, № 31, арк. 12.

1803. р., листопада 15. – Перепустка на вільний проїзд, видана монаху Антонію та ієродиякону Клавдію, які направляються на навчання типографській справі до Київської академії

ПО УКАЗУ ЕГО ВЕЛИЧЕСТВА ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА АЛЕКСАНДРА ПАВЛОВИЧА САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССИЙСКАГО и прочая, и прочая, и прочая

Коллежский советникъ, Генеральной консуль въ Молдавии, Валлахии и Бессарабии и Кавалеръ, объявляю чрезъ сие всемъ и каждому, кому о томъ ведать надлежитъ, что показатели сего, Молдавскаго Святовознесенскаго немецкаго монастыря, монахъ Антоній и ієродияконъ Клавдій следуютъ отсюда чрезъ Могилевъ въ Киевъ для наукъ и обратно: того ради всехъ господъ начальствующихъ, кому сей предъявится, прошу чинить онымъ свободный и безпрепятственный пропускъ, а въ нужномъ случае и всякое пособие. Во уверение чего данъ сей пашепоортъ за подписаниемъ моимъ и съ приложениемъ казенной поста сего печати.

Уведомляя при томъ что моровая зараза въ здышнемъ княжестве не настоитъ. Яссы 15-го ноября 1803 года.

Титулярный советникъ Євдокимъ Волковъ

Оригінал. Збереглася воскова печатка рожевого кольору під круглою кустодією. Друк.

IP НБУВ, ф. 232, од. зб. 620, арк. 6.

1807 р., серпня 21. – Паспорт, виданий учням риторики Курської духовної семінарії Леонтію Афанасьєвському та Миколі Праведнікову, які виявили бажання продовжувати навчання в Києво-Могилянській академії

По указу ЕГО ВЕЛИЧЕСТВА ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА АЛЕКСАНДРА ПАВЛОВИЧА САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССИЙСКОГО и прочая, и прочая, и прочая

Объявители сего Курской семинарии ученики риторики: Курской епархии, Рьльской округи, села Меленина, Троицкой церкви священника Бориса сынъ Леонтий Афанасьевский и Леговской округи, села Затолокина, Никитской церкви священника Козмы сынъ Николай Праведниковъ, по силе указа изъ Святейшаго Пра-

вительствующаго Синода 1798-го года октября 31-го дня, и по резолюции Преосвященнаго Феоктиста, архиепископа Курскаго и Белоградскаго, и Ордена Святыя Анны 1-го класса Кавалера, отправлены отъ Курской духовной консистории въ Киевъ, для продолжения въ Киевской Академии науке.

Того ради на заставахъ команду имеющимъ и прочимъ, кому о семъ ведать надлежитъ, о свободномъ, означенныхъ учениковъ Афанасьевскаго и Праведникова до Києва пропуске, чинить по ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА указамъ. Имъ же, ученикамъ Афанасьевскому и Праведникову, по приезде въ Киевъ явиться съ симъ пашпортомъ въ Киевской духовной дикастерии, въ которую и сообщение объ нихъ изъ сей Консистории послано.

Данъ въ Белогороде августа двѣцѣть перваго дня, 1807-го года.

Семинарии префектъ соборный иеромонахъ Андрей.

У сего пашпорта	Сей пашпортъ
ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО	въ Киевскую дикастерію
ВЕЛИЧЕСТВА Курской	представленъ былъ
духовной консистории печать	сентября 6 дня 1807 года.

Оригінал. Збереглася кругла сургучна печатка Курської духовної консисторії, червоного кольору, під овальною кустодією.

ІР НБУВ, ф. 160, № 1202, арк. 3.

¹ Ділова документація Гетьманщини XVIII ст.: Зб. документів / Упоряд., автор передмови та комент. В.Й. Горобець.— К., 1993.— С. 38–39.

² Новий тлумачний словник української мови.— К., 1998.— Т. 4.— С. 158.